

Uchwała Nr V/29/2011
Rady Powiatu w Brzozowie
z dnia 30.03.2011 r.

w sprawie przyjęcia "Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych na lata 2011 – 2014".

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 5 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.) w związku z art. 35a ust. 1, pkt 1, lit. a, b i c ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 214, poz. 1407 z późn. zm.) uchwala się co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się "Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych na lata 2011 – 2014" określony w załączniku do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Brzozowie.

§ 3.

Traci moc uchwała Nr XII/58/03 Rady Powiatu w Brzozowie z dnia 08.10.2003 r. w sprawie przyjęcia do realizacji "Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych na lata 2003 – 2007".

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2011 r.

PRZEWODNICZĄCY RADY*Henryk Kozik*
Henryk Kozik

**”Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych
w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej
i zatrudnienia oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych
na lata 2011 – 2014”.**

Brzozów, 2011r.

UZASADNIENIE PROGRAMU.

Według standardów światowych i europejskich, sformułowanych w licznych dokumentach międzynarodowych, osoby niepełnosprawne mają prawo do pełnego uczestnictwa i równych szans w życiu społecznym i zawodowym.

Do takich dokumentów należy m.in. przyjęta w grudniu 1993 roku przez ONZ deklaracja pod nazwą "Standardowe Zasady Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych". Nie są one dokumentem prawnie obowiązującym – stanowią jednak rodzaj politycznego i moralnego zobowiązania uzgodnionego przez członków społeczności międzynarodowej. Mogą być traktowane nie tylko jako wytyczne dla "Państwa", ale także dla polityki dotyczącej niepełnosprawności na wszystkich poziomach funkcjonowania społeczeństwa – od krajowego do lokalnego.

Działania rządu i ustawodawstwa polskiego to:

- Rządowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i ich Integracji ze Społeczeństwem / 5 październik 1993r./
- Konstytucja RP / 2 kwiecień 1997r/, która zapewnia prawo do niedyskryminacji stanowiące, że nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.
- Karta Praw Osób Niepełnosprawnych- przyjęta Uchwałą Sejmu 1 sierpnia 1997r. potwierdzająca prawa osób niepełnosprawnych do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia wolnego od przejawów dyskryminacji. Sejm wezwał jednocześnie władze rządowe i samorządowe do podjęcia działań ukierunkowanych na urzeczywistnienie tych praw.
- Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 214, poz. 1407 z późn. zm.).

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest dokumentem służącym realizacji polityki socjalnej. Stanowi podstawę do opracowania i realizacji programów celowych na rzecz osób niepełnosprawnych i uzyskania dodatkowych środków między innymi na programy Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i programy unijne.

Opracowanie programu jest jednocześnie wykonaniem delegacji zawartej w art. 35 a ust 1. ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 214, poz. 1407 z późn. zm.).

Niniejszy program uwzględnia rosnące potrzeby osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie powiatu brzozowskiego oraz zadania powiatu wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

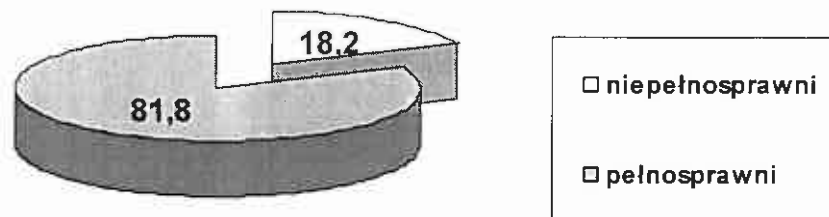
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ W POWIECIE BRZozOWSKIM

Według danych GUS pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r. w Polsce jest około 5.5 mln. w tym około 4,5 mln posiadało prawne potwierdzenie faktu niepełnosprawności, a 4,3 mln spośród nich stanowiły osoby w wieku 15 lat i więcej. Według wyników kwartalnego reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) prowadzonego przez GUS liczba tych ostatnich od tego czasu systematycznie spadała i w 2009 roku wynosiła około 3,5 mln osób (dokładnie 3506 tys.). Oznacza to, że 11,1% ludności w wieku 15 lat i więcej posiada prawne orzeczenie niepełnosprawności. W 2009 roku liczba osób niepełnosprawnych prawnie w wieku produkcyjnym wynosiła około 2,1 mln (dokładnie 2068 tys.), co stanowiło 8,7% ludności w tym wieku.

Najczęstszą przyczynę niepełnosprawności stanowią schorzenia układu krążenia, narządów ruchu oraz schorzenia neurologiczne. Relatywnie niższy udział procentowy osób z uszkodzeniami narządu wzroku i słuchu, z chorobą psychiczną i upośledzeniem umysłowym w zbiorowości osób niepełnosprawnych dotyczy jednak tysięcy osób o obniżonej sprawności w codziennym funkcjonowaniu, a zatem wymagających szczególnego podejścia w edukacji, na rynku pracy i w życiu codziennym.

W 2002 r. liczba osób niepełnosprawnych w woj. podkarpackim wynosiła 316146 osób, co stanowiło 15% ludności tego województwa oraz 5,8% ogółu niepełnosprawnych w kraju. Oznacza to, że co siódmy mieszkaniec województwa podkarpackiego był osobą niepełnosprawną.

Dane statystyczne za 2008 rok wskazują, że liczba niepełnosprawnych na terenie powiatu brzozowskiego stanowiła 18,2% ogółu mieszkańców.

Wykres 1

Procent osób niepełnosprawnych oraz sprawnych wśród ogółu mieszkańców powiatu brzozowskiego.

Obserwując statystyki Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Brzozowie, można zaobserwować, iż liczba orzekanych z roku na rok wzrasta. W roku 2008 orzeczenia wydano 1329 osobom (w tym osoby po 16 roku życia 867, osoby przed 16 rokiem życia 462). W roku 2009 wydano 1219 orzeczeń (w tym osoby po 16 roku życia 904, osoby przed 16 rokiem życia 315). Rok 2010 to 1351 wydanych orzeczeń (w tym osoby po 16 roku życia 970, osoby przed 16 rokiem życia 381).

Osoby niepełnosprawne oraz ich rodziny stanowią znaczną część lokalnej społeczności, wymagającą szczególnego zainteresowania, różnych form wsparcia i opieki. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym zależy nie tylko od nich samych, ale również od społeczeństwa, które tworzy klimat i warunki, w których te osoby znajdują swoje miejsce obok ludzi sprawnych.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w latach 2011- 2014 zwany dalej Programem, jest dokumentem, który ma za zadanie ukierunkować i skoordynować działania, jakie mają być realizowane w tej dziedzinie w powiecie brzozowskim.

Niepełnosprawność jest pojęciem szerokim, skupiającym różne jej stany i rodzaje. Dlatego trudno ją zdefiniować. Definicja niepełnosprawności jest jednak konieczna ze względów profilaktycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych. Daną niepełnosprawność trzeba określić, zakwalifikować, aby działać w kierunku doprowadzenia osoby niepełnosprawnej do możliwej sprawności.

Do opracowania Programu przyjęto dwie definicje:

- zawartą w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych określającą osoby niepełnosprawne jako osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeżeli uzyskały odpowiednie orzeczenie,

- zawartą w Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych, która mówi, że:

„Niepełnosprawnymi są osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę, oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi”.

DOTYCHCZASOWE DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Potrzeby osób niepełnosprawnych ujawniają się w następujących sferach :

- społecznej – bariery architektoniczne, w komunikowaniu się i co za tym idzie izolacja osób niepełnosprawnych,
- zdrowotnej – utrudniony dostęp do świadczeń medyczno- rehabilitacyjnych, brak wczesnej diagnozy niepełnosprawności,
- materialnej – wysokie koszty rehabilitacji, brak pracy i możliwości zarobkowania,
- kulturalno- oświatowej – utrudniony dostęp do dóbr kultury i nauki,
- psychologicznej – brak poczucia bezpieczeństwa, akceptacji przez środowisko i w związku z tym poczucie niskiej wartości.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin, powinny być zróżnicowane. Inaczej bowiem kształtują się potrzeby osób niepełnosprawnych samotnych, inaczej potrzeby rodzin opiekujących się niepełnosprawnymi członkami rodzin, a jeszcze innych form wsparcia oczekują rodzice opiekujący się dzieckiem niepełnosprawnym i rodzice niepełnosprawni opiekujący się dziećmi sprawnymi.

Na poziomie gmin działania w tym zakresie są prowadzone przez ośrodki pomocy społecznej, które zgodnie z ustawą o pomocy społecznej są zobowiązane do udzielania pomocy osobom oraz ich rodzinom ze względu na niepełnosprawność.

Na terenie powiatu brzozowskiego są to:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nozdrzcu;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Haczowie;

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dydni;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy Rosielnej;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaradzu;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzozowie.

Na poziomie powiatu działania na rzecz osób niepełnosprawnych prowadzą głównie samorządowe instytucje pomocy społecznej - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy.

W procesie kompleksowej rehabilitacji osób niepełnosprawnych szczególne znaczenie ma zapewnienie poczucia bezpieczeństwa oraz odpowiednich form wsparcia psychologicznego i opieki.

Instytucje wsparcia funkcjonujące na terenie powiatu brzozowskiego :

- Dom Pomocy Społecznej w Brzozowie dla 100 osób,
- Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelaktualnie w Starej Wsi dla 64 osób,
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Haczowie dla 38 osób,
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Starej Wsi dla 43 osób,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Brzozowie,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Izdebkach,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Bliznem,

Wspieraniem osób niepełnosprawnych, a także ich rehabilitacją społeczno – zawodową w powiecie Brzozowskim zajmuje się kilkanaście działających organizacji pozarządowych. Są to między innymi:

- Stowarzyszenie Klub Kobiet po Mastektomii AMAZONKI,
- Polski Związek Niewidomych w Brzozowie,
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Brzozowie,
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Haczowie,
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło w Brzozowie.

Na terenie powiatu zapewniają opiekę zdrowotną:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Jasienicy Rosielnej,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bliznem,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krzemiennej,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Niebocku,
- Szpital Specjalistyczny w Brzozowie Podkarpacki Ośrodek Onkologiczny im. Ks. B. Markiewicza.

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia w Domaradzu.
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia w Grabownicy.
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia w Haczowie.
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia w Trześniowie.
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia w Jasionowie.
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Brzozowie.

Innym obszarem działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest edukacja prowadzona w systemie ogólnodostępnym. Dzieci i młodzież niepełnosprawna kształcą się w normalnym trybie bądź w toku indywidualnego nauczania – ponadto na terenie powiatu brzozowskiego funkcjonuje Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy.

Na podstawie powyższej analizy sformułowano cele operacyjne programu działań, które będą realizowane w postaci projektów bądź konkretnych programów.

CELE

Cele strategiczne:

- bieżące diagnozowanie potrzeb środowiska osób niepełnosprawnych,
- dążenie do integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem z wykorzystaniem lokalnego potencjału.
- doskonalenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym.
- zintegrowanie działań samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych,
- stworzenie warunków do pełnej rehabilitacji leczniczej, społecznej, zawodowej, fizycznej i psychicznej.
- wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, pracy zawodowej, kulturze i rekreacji.
- wprowadzanie rozwiązań, zgodnie ze standardami Unii Europejskiej.

Cele operacyjne:

1. Wczesna diagnoza niepełnosprawności w celu podjęcia szybkiej i właściwej rehabilitacji.
2. Rozwój rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz usług z zakresu rehabilitacji fizycznej:
 - działalność rehabilitacyjna realizowana przez specjalistów i organizacje pozarządowe.
 - usługi z zakresu rehabilitacji fizycznej w ośrodkach rehabilitacyjnych lub w miejscu

zamieszkania.

- rozwijanie poradnictwa medycznego, psychologicznego i socjalnego.
- zapewnienie dostępu do sprzętu ortopedycznego i odpowiednich pomocy technicznych.

3. Stwarzanie warunków do zatrudnienia i przeciwdziałania skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych:

- przekazywanie informacji o warunkach i zasadach korzystania ze środków PFRON,
- aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

4. Tworzenie warunków do przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których osoby niepełnosprawne nie mogą pokonać wykorzystując własne środki i możliwości oraz zapewnienie odpowiedniego wsparcia przez instytucje pomocy społecznej:

• likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych,

- organizowanie specjalistycznych szkoleń dla kadry pomocy społecznej.

5. Wyrównywanie szans w zakresie oświaty:

- likwidacja barier architektonicznych w budynkach oświatowych.
- tworzenie placówek z oddziałami specjalnymi i integracyjnymi.
- kształcenie kadr w zakresie problematyki niepełnosprawności.

6. Stwarzanie możliwości do pełnego i aktywnego udziału w życiu kulturalnym, w sporcie, rekreacji i turystyce:

- organizowanie wystaw, imprez w które będą zaangażowane osoby niepełnosprawne.

7. Tworzenie środowiska, przyjaznego dla osób niepełnosprawnych:

- likwidacja barier urbanistycznych .

8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w myśl zasady pomocniczości.

Rehabilitacja zawodowa.

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. Do zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowanych przez powiat, zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych należą:

- finansowanie kosztów szkoleń, stażu, prac interwencyjnych, przygotowania zawodowego dla osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu (art. 11 ustawy).

- udzielanie ze środków PFRON osobom niepełnosprawnym jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (art. 12a ustawy),
- dofinansowywanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej lub rolniczej prowadzonej przez osobę niepełnosprawną (art. 13 ustawy),
- zwracanie pracodawcy kosztów poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, bezrobotnych lub poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu, skierowanych do pracy przez powiatowy urząd pracy, do wysokości 20-krotnego przeciętnego wynagrodzenia za każde przystosowane stanowisko pracy (art. 26 ustawy),
- zwracanie pracodawcy, który zatrudnia pracownika niepełnosprawnego miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem, a także czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy (art. 26d ustawy),
- zwracanie pracodawcom kosztów poniesionych na wyposażenie stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej, bezrobotnej lub poszukującej pracy i nie pozostającej w zatrudnieniu, do wysokości 15-krotnego przeciętnego wynagrodzenia (art. 26e ustawy),
- możliwość utworzenia przez gminę lub powiat wyodrębnionej organizacyjnie i finansowo jednostki o statusie zakładu aktywności zawodowej (art. 29 ustawy),
- refundowanie pracodawcom kosztów szkolenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych. (art. 41 ustawy),
- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, ich szkolenie oraz przekwalifikowanie,
- współpraca z organami rentowymi w zakresie wynikającym z odrębnych przepisów,
- doradztwo organizacyjno-prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne,
- współpraca z właściwym terenowo inspektorem pracy w zakresie oceny i kontroli miejsc pracy osób niepełnosprawnych,
- uczestnictwo w programach dofinansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jak również ze środków Unii Europejskiej w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudnienia oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

osób niepełnosprawnych a jednocześnie posiadające odpowiednie dla osób niepełnosprawnych warunki lokalowe i techniczne.

- dofinansowywanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych. W ramach tego zadania niepełnosprawni uzyskują dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny (rower rehabilitacyjny, chodzik, itp.), w przedmioty ortopedyczne (wózek inwalidzki, protezy kończyn, kule, aparaty słuchowe) oraz w środki pomocnicze (pieluchomajtki, cewniki, i inne).

ZAKOŃCZENIE

Program wyznacza zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych, profilaktyki zdrowotnej, oświaty i kształcenia oraz rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Oprócz sformułowania zadań, w programie wskazano podmioty realizujące, które będą przyczyniały się do polepszenia warunków życia osób niepełnosprawnych.

Program skierowany do niepełnosprawnych mieszkańców powiatu brzozowskiego, jest dokumentem otwartym, będzie więc istniała możliwość wprowadzenia zmian i nowych rozwiązań problemów osób niepełnosprawnych.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Henryk Kozik
Henryk Kozik